

מצרים, וכי כנה מגדלים במדבר וחצב בא רות רבים.

לדברי דויד אלון, לא הסתיים קו הביצורים בעכרת. "הוא בודאי פנה משם לאורך הערבה דרומה, אולי אפילו עד אילת. המ שכת עבודה שיטתית תוכיח זאת", קבע. **עמלקים מדיינים ושופים.** פרט ל- ביצורים של תקופת ממלכת יהודה, עמדו השניים על טיבם של היישובים המרובים מתקופת האבות — כאלפיים שנה לפני הספירה — שנמצאו קודם לכן על-ידי יוסי באותו אזור.

הם גילו טיפוסים מופלאים של התיישבות שבטית, נודת-למחצה כנראה. השרידים נות ר מיישובים שגודלם השתנה מכמה בתי אב ועד לעיר מרכזית גדולה. הם סיפרו סיפור מרתק על התחלתם — באלה אחר אלה — של שבטי עמלקים, מדיינים, שו" טים, כושים ואולי גם עברים.

בניגוד למצדים הישראליים המרובעים, היו יישובים אלה בוויים בעיגולים. ברוב המקרים, נתגלו גם מזבחות הובה והנסך השבטיים, ליד כל ישוב.

היישובים עצמם התחלקו לשני סוגים: יישובים פת-חיים, על שלוחות נמוכות, ויישו" בים סגורים ומבוצרים על מרומי הרים. שונה מכולם היתה העיר — שהיא היחידה מסוגה שנתגלתה עד כה בכל הנגב. זה הוא, למעשה, אוסף של מיבנים מעוגלים, הנות גים בכללותם צורה מרובעת, החצויה לאר- בעה רובעים על-ידי רחובות צרים. עיר זו שימשה, כנראה, עיר מישב הנשיא ומקום המרכז והשיפור, יותר מאשר עיר מסחרית או עיר מיצרית.

ימיה של עיר זו, כימיהם של כל היישו" בים מתקופת האבות שבנגב, היו קצרים: שניים-שלושה דורות. כישוים אחרים, היתה גם היא תוצאה של פריחה יישובית זמנית ומשנתרבו, שוב לא יושבו — למזלם הארכיאולוגי של שני החובכים לפחות.

המצאות

נמלים וירקות

לפחות אדם אחד בישראל מצא כבר שיי טה לניקוי הים, בקרבת החוף, מזהים מיי השופכים של תל-אביב. שמו והותו של בעל הפטנט שגרשם כחוקי, וכן פרטי שיטתו של מורים עדיין בסוד, כי בעל ההמצאה הי אלמוני הוא אחד ממאתיים חברי איגוד הי ממצויאים, שפירסם החודש רשימה של 30 המצאות שונות ומשונות, פרי יצירת המוח היה-די הגאונני.

ההמצאות מותרעות על פני שטחים שר- גים, החל בהמצאה של שיטה לבניית נמל צף שאפשר להקימו במשך זמן קצר בכל מקום, בלי להתחשב במבנהו הטופוגרפי של החוף, וכלה במכשיר לקיצוץ ירקות ובשר, המופעל ביד וגורם לקימוץ עבודה לעקרת הבית.

כמה מההמצאות הן תגליות חשובות ש- עוררו כבר הדים והתענינות בינלאומית, כמו המצאתו של הפרופסור אלכסנדר זרחין להפקת חמצן מהאוויר, אצל הצרכן עצמו בלי שימוש בקומפרטורים, חשיבות ער למית נודעת גם לשיטה להחסנת ושימור ירקות ופירות במצב טרי וטבעי, ללא הקי פאה וללא שימוש בקירור או בחמרים חיי מיים.

כנסת אוטומטית. עבור המתסירים בחמסינים יש המצאה משמחת: מכשיר הי מרענן את האדם הסובל מזום הקיץ, בעבור דה או בהליכה ואילו לעקרות הבית הכינו ממצויא ישראל שיטה להכנת לחם עם מיץ פירות, שתשמש כתחליף לשמרים וכן עגל לת תינוק ועגלת טיול מורכבות יחד, בגודל רגיל, נוחות לפרוק והרכבה.

פקידים ודאי ימצאו סיפוק בהמצאת כר לחותמות שאינו מתישב ומוכן תמיד לשיי מוש בלי הוספת דיו. אולם למרות כל הי מאמצים לא הצליחו ממצויא ישראל להתגבר על כמה בעיות יסוד חס בות, כמו המצאת כנסת אוטומטית, מכשיר ביתי להפרדת מים מחלב, או משלם משכורת אוטומטי בכל רא שון לחודש. יתכן שבקצת מאמץ יתגבר הי מוח היהודי גם על בעיות אלה.

קרנות

תיירים עומדים לבקר

הבורת התיירים מנירוזילנד שהגיעה למשק גונן בגליל העליין הקשיבה לדברי דליה, מזכירת הקיבוץ בת ה-20, שהדריכה אותם. "זהו בית התרבות", אמרה לבסוף, בהצביעה אל צריף חדש ונאה, שניצב במרכז המשק. (המשך בעמוד 8)

יחסים מרחביים

גייס חמישי במחנות

סירובה של ממשלת מארוקו להרשות ל- 40 אלף מיהודיה לעלות לישראל, הוליד רעיון במוחו של ויליאם צוקרמן, תושב ניו-יורק. צוקרמן, עורך העלון היהודי הי אנטי-ציוני, גיואיש ניוולטר, קרא לממשלת ישראל לקבל 40 אלף פליטים ערביים ב- מקום שהועידה לעולים ממארוקו.

השבוע פירסם גיואיש ניוולטר אחת הי תגובות להצעת עורכו. כתב האל דרייפר, העתונאי היהודי ססיר לא זומן בארצות ערב ואשר מאמריו פורסמו גם בעתונות הי ישראלית: ממשלת ישראל הכירה בעצמה שיש לה מקום וכות-קליטה ל-40 אלף תושבים חדשים. אם תפתח את שעריה לאותו מספר של פליטים ערביים, יצור הברז נשר מוצק בינה לבין שכנותיה הי ערביות.

אך חשובה מכל, לדעתו של דרייפר, תהיה השפעתו התעמולתית של צעד כזה על הי עולם הרחב. תארו לעצמכם איזה הי יהיה למגבית יהודית מיוחדת שמטרתה תהיה לאסוף כמה מיליוני דולארים מיהודי אמריקה, לשיקום פליטים ערביים בשרא-ל... זה יהפוך את כל הפליטים, היושבים עתה במחנות, לגייס חמישי בעדי-ישראלי!

ארכיאולוגיה

מזל של שני חובכים

ברחבי הנגב ידוע יוסי "הערבי" מרבי" בים כמשוגע לנצרות העבר. מדי פעם הוא אורז ילקוט גב, ממלא את מימיתו במים, מצטייד במקל טיולים ויוצא לחסט בין שממות הנגב. גם את חופשתו האחרונה בילה בצורה דומה. יחד עם חבר לשגעון, דויד אלון מקיבוץ משמר הנגב, יצא לחקור את שרייו של קו ביצורים עתיק, שנתגלה לו באחד מסיריו הקודמים, בין שבתה לניצנה, לאורך הגבול עם מצרים.

הקו התחיל, כנראה, בסביבות הלוצה, התמשך לאורך הגבול, התחבר עם קו שני מקביל, מדרום לאזור המפוזו של ניצנה. המדברי הגדול ביותר באותה סביבה. הקומ גים שביקשו לבחור לעצמם דרך טובה ומובטחת לשיירותיהם, בנו שורה של מצדים. כמעט בכל התעפפות של נחלים ועל כל גבעה נוחה להגנה הקימו מצד. היו אלה מיבנים לא גדולים — שבעה על שמונה מטרים בערך — ובהם חדרי מגורים. בורות המים הרבים שבסביבה הבטיחו קיום ליושבי המצדים.

ליד כל מיבצר קטן, בעיקר על השלוחות הרחבות שלאורך הנחלים, גילו השניים גם סימני מיבנים של אבן וסוכות, שהעידו על יישוב אורחי באזור. על כן, הגיחו כי תפקידם של המיבצרים לא היה רק תפקיד שמירה על דרך מסחרית חשובה, כי אם גם לספק הבטחה ולשמור על הסדר של אזור מיושב.

מיכמי שלמה המלך. ליד הר רביב, התעצם פתאום קו המצדים. שם, על הר גבוה החולש על מיפגש שני נחלים גדולים, נבנתה מצד ענק, שגודלה כ-30 על 35 מטרים, מסביב למצודה הוקמה חומה כפר לה, שבחוכה נבנו חדרי מגורים לחיילי המשמר.

על טיב הביצורים יכלו השניים לדון לפי גובה הקירות שנשתמרו עדיין, לאחר דורות של מלחמה, הרס ושחק. חומות האבנים, הבלתי מהוקצעות, שכמה מהן מגיעות ל- משקל של טונה, מתנשאות עדיין לגובה של מטר וחצי עד שני מטרים וחצי. במקום זה, נסתים קו המצדים הקטנים.

על פי השיטתיות והתיכנון שהושקעו ב- הקמת הביצורים, אפשר היה לנחש בקלות כי לא היתה זו עבודתם של יושבי האזור, שביקשו להתגונן מפני מתקפים מן החוץ. הקרימיקה שנמצאה בכל המצדים ובמצודה הגדולה העידו ללא ספק כי המיבנים הוקמו על-ידי מינהל המרכזי.

במקרה זה: ממלכת יהודה, בתקופה שבין 600—950 לפני הספירה הנוצרית.

למעשה, חיו באותה תקופה רק שני מלכים שהיו מסוגלים לבצע עבודה כזו. הראשון היה שלמה, שביצר את דרום הי ארץ ואת הנגב בקו חגרים נרחב, אותו מזכיר פרעה-שישק, מלך מצרים, בשנת 920 לפני הספירה הנוצרית. המלך השני שהיה מסוגל למעשה זה היה עוזיהו, מלך יהודה, שחי בשנים 742—783 לפני הספירה. עליו מספר התנ"ך כי שמו הלך לפניו עד לבוא יביצורים, משון חגור-אבן.

היא מזכירה ממדרגה ראשונה. זריזה ומהימנה. מעולם אין חושה מכזיב בבחירתו.

מובן מאליו:

נלסון היא מעשנת!

<p>בית ספר לנהגות "החץ" בהדרכת אברהם כהן ת"א, רח' מנדלי 6, מעכשיו גם שעורים על וספה</p>	<p>למכירה בהזדמנות: מגרשים ברחובות לפנות: תל-אביב, טלפון 24749</p>
--	---

בין עיד לעיד כלנו נוסעים ב"אגד" ישיד תל-אביב. חיפה ירושלים וכו' (אשד)